

ingsmenn tóku til þeirra einu ráða, sem fyrir hendi voru, að sýna fram á að trúarskoðanir ættu ekki að koma til greina við forsetakosningarnar. Þeir drógu engan dul á hvaða trú hann hefði; þurftu þess heldur ekki; hann var ekki fyrsti Únítarinn, sem varð forseti Bandaríkjanna. Það var ekki eðlilegt að Roosevelt svaraði mörgum bréfum ofstækismanna. Hann var ekki Únítari sjálfur og hefir efalaust skoðað það alt sem lítilfjörlegt aukaatriði í stjórnmálunum. Taft forseti er einn af mætustu mönnum sinnar þjóðar og stendur í öllu jafnfætis þeim þjóðskörungum, sem halda fast við orþódoxan kristindóm. Ef greinarhöf. þekkir nokkuð sögu Bandaríkjanna, þá veit hann, að margir beztu menn þjóðarinnar hafa verið Únítarar. Íslenzkur blaðamaður og stjórnmálamaður, sem dvalið hefir í Bandaríkjunum, sagði fyrir skömmu, að Únítarar væru "salt jarðar" þar; og það er sannmæli.

Alt það sem höf. segir um mætur enskumælandi þjóðanna á þeirri trú arstefnu, sem hann er að verja, er naumast svaravert. Allir menn vita að bæði í Ameríku og á Englandi eru frjáls trúarstefnurnar stöðugt að grafa um sig; allir vita að enskumælandi þjóðirnar eru swám saman að yfirgefa hinn sögulega kyrkju-kristindóm. Sú nýbreytni í trúmálum, sem á sér stað meðal Íslendinga, er að mestu leyti komin frá enskumælandi þjóðunum, að minsta kosti hér hjá oss Vestur-Íslendingum. Manni getur ekki annað en dottið í hug, að höf. sé að reyna að villa einhverjum fáfróðum lesendum Sameiningarinnar sjónir. Ég held ekki að það verði með sanni sagt, að nokkrar þjóðir hafi meiri mætur á trúarlegu frjálslendi en einmitt enskumælandi þjóðirnar. Og þó svo væri ekki, hvers vegna skyldum vér Vestur-Íslendingar taka það nokkuð til greina. Höf. segir sjálfur, að þó Íslendingar á Fróni skiftu um trú, þá ættum vér Vestur-Íslendingar ekki að fylgja þeirra dæmi. En ef það væri nú satt að enskumælandi þjóðirnar skiftu ekki um trú, hvers vegna skyldum vér fylgja þeirra dæmi í því? Meiningin er ljós hjá höf.: Vestur-Íslendingar eiga að fylgja þeim, sem eru þröngsýnastir, afturhaldssamastir og lengst á eftir tímanum í trúmálum, hvar og hverjir sem þeir eru.

Tilraun höf. til að koma fólki að trúá að nýja guðfræðin og Únítaratrúin séu eiti og hið sama er skiljanleg. Þröngsýnum mönnum gengur æfinlega illa að sjá nokkurn greinarmun á því, sem á einhvern hátt er þeirra stefnu andstætt, þó aðrir geti séð hann. En út í það, hversu skyldar stefnur nýja guðfræðin og Únítaratrúin séu, skal ekki farið hér. Báðar þær stefnur og ýms önnur "tákn tímanna" ættu að sannfæra höf. um það, að Vestur Íslendingar margir hverjir, ætla að skifta um trúarbrögð, eru þúnir að því og munu framvegis gera það. Hvers vegna? Vegna þess að það er nauðsyn. Ef vér neitum að fylgja tímanum og byrgðum eyru vor fyrir rödd sanuleikans, yrðum vér allir eins og uppi dögus nátt-tröll. Og ekkert ástand væri oss verra, né líklegra til hnignunar og afturfarar í öllu.